Apulaistietosuojavaltuutettu Jari Råman

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä HE 29/2019 vp eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020 ja valtioneuvoston selonteosta VNS 2/2019 vp julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020—2023

Hallintovaliokunta on pyytänyt asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020 (HE 29/2019 vp) ja valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2020—2023 (VNS 2/2019 vp).

Lausun asiassa kunnioittaen seuraavaa.

Tietosuojavaltuutetun riippumattomaan asemaan kuuluu tietosuoja-asetuksen mukaisesti (52 artikla), että sille osoitetaan tekniset, taloudelliset ja henkilöstöresurssit, tilat ja infrastruktuuri, jotka ovat tarpeen tehtävien suorittamiseksi ja valtuuksien käyttämiseksi tehokkaasti.

Tietosuojavaltuutetulle on valiokunnassakin käsitellyssä vuoden 2018 toimintakertomuksessa kuvatulla tavalla tullut merkittävästi lisää tehtäviä ja uusia toimivaltuuksia. Samalla vireille tulleet asiat lähes 2,5 kertaistuivat.

Vireille tulleet ja ratkaistut asiat

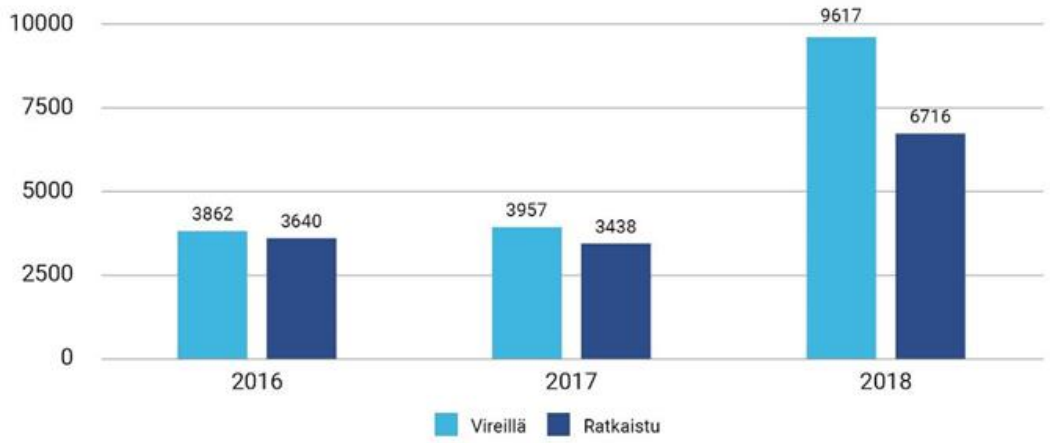

Kesän 2019 jälkeen tietosuojavaltuutetun toimistossa vireille tulleiden asioiden määrä on hieman tasaantunut. Tällä hetkellä arvioidaan, että uusia vireille tulevia asioita olisi vuoden lopussa kutakuinkin viime vuotta vastaava määrä, eli vajaat 10 000 asiaa. Verrattuna kahden vuoden takaiseen tilanteeseen työmäärä on kuitenkin kasvanut merkittävästi – rajapyykkinä tässä on ollut tietosuoja-asetuksen soveltamisen alkaminen keväällä 2018.

Tietosuojavaltuutetun toimiston taloudelliset ja henkilöstöresurssit jatkaisivat hallituksen esityksen mukaisesti suotuisaa kehitystä myös vuonna 2020. Tämä on välttämätöntä, jotta riippumaton valvontaviranomainen kykenisi suoriutumaan tehtävistään merkittävästi kasvaneiden asiamäärien paineessa. Vuoden 2019 aikana olemme

saaneet lisää henkilökuntaa, mikä alkaa näkyä myös ratkaistujen asioiden määrissä. Vireille tulevat ja ratkaistut asiat eivät kuitenkaan vielä ole täysin tasapainossa. Välttämättömiä rekrytointeja jatketaan käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen sisältämän määrärahan korotuksen puitteissa.

Samaan aikaan tietosuojavaltuutetun toimistolle on tullut tai ollaan parasta aikaa säätämässä lisää tehtäviä, joista kaikkia ei käsiteltävänä olevassa esityksessä ole huomioitu. Tällaisia ovat ainakin hallituksen esitys laiksi Suomen osallistumisesta Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) toimintaan, sekä valmistelussa oleva tehtäviensiirto Ahvenanmaalta.

Yhtenä varteenotettavana vaihtoehtoisena näkymänä on myös tietosuojaviranomaisen tehtävien laajentuminen uusille tehtäväalueille. Vuoden 2020 aikana tehtäneen päätöksiä, joiden taloudellisia vaikutuksia on edelleen vaikea ennakoida (esim. valmisteilla olevan sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksen viranomaisvalvontaa koskevat kohdat). Lisäksi tietosuojauudistus jatkuu hallinnonalakohtaisten säännösten uudistamisella. Tämän työn yhteydessä, kuten yleisestikin lainvalmistelussa, on jatkossa syytä entistä tarkemmin kiinnittää huomioita tietosuojavaikutusten arviointiin, sekä uudistusten vaikutuksiin valvovien viranomaisten toimintaan ja resursseihin.

Meneillään on myös eduskunnan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentävän lainsäädännön käsittelyn yhteydessä tekemän ponnen (EV 108/2018 vp - HE 9/2018 vp) edellyttämällä tavalla oikeushallintovirasto -hankkeen selvitystyö, jossa selvitetään osaltaan myös tietosuojan valvontaviranomaisen organisaation kehittämistä virastomuotoiseksi tavalla, joka huomioisi EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimukset valvontaviranomaisen itsenäisyydestä ja riippumattomuudesta. Tämän hetkisen tiedon mukaan selvityshanke ei kuitenkaan vaikuta tietosuojavaltuutetun toimiston määrärahoihin vuonna 2020.

Tietosuojan valvontaviranomaisen tehtävien jatkuvassa muutospaineessa pidän erinomaisena, että myös eduskunta seuraa tietosuojavaltuutetun toimiston resurssitilannetta niiden riittävyyden varmistamiseksi.